

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Roberto Bellarmini Politani, Societatis Iesu, S. R. E.
Cardinalis, Institutiones linguæ Hebraicæ**

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

[Genf], 1619

De pronomine. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69647](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69647)

CAP. IIII.

De Pronomine.

Quatuor sunt Hebræis Pronomina, Primitivum, Derivatium, seu Possessivum, Demonstrativum, & Relativum. Pronomina Hebr. quatuor.

Inflexio Pronominis Primitivi singularis.

Nomi. sing.	Genitivus.	Dativus.	Accusativus.	Ablativus.
ego com. gen.	mei com. gen.	michi com. ge.	me com. gen.	à me com. g.
אני	שלו	לי	אותי	ממני
tu masc. gen.	tui masc. gen.	tibi masc. gen.	te masc. gen.	à te masc. ge.
אתה	שלך	לך	אותך	ממך
tu fam. gen.	tui fam. gen.	tibi fam. gen.	te fam. gen.	à te fam. ge.
את	שלך	לך	אותך	ממך
ille masc. gen.	illius masc. ge.	illi masc. gen.	illum mas. g.	ab illo m. ge.
הוא	שלו	לו	אותו	ממנו
illa fam. gen.	illius fam. g.	illi fam. gen.	illam fam. g.	ab illa fa. g.
היא	שלך	לך	אותה	ממנה

E 3 Inst

*Inflexio Pronominis Primitiui
pluralis.*

Nomin. plur.	Genitiuus.	Datiuus.	Accusatiuus.	Ablatiuus.
<i>nos com. gen.</i>	<i>nostrum com. gen.</i>	<i>nobis com. ge.</i>	<i>nos com. gen.</i>	<i>à nobis com. gen.</i>
אֲנַחְנוּ	שֵׁלֵנוּ	לָנוּ	אֹתָנוּ	מִמֵּנוּ
<i>vos mascul. gen.</i>	<i>vestrum mas. gen.</i>	<i>vobis mascul. gen.</i>	<i>vos mascul. gen.</i>	<i>à vobis masc. gen.</i>
אַתֶּם	שֵׁלְכֶם	לָכֶם	אֹתְכֶם	מִמֶּכֶם
<i>vos fem. gen.</i>	<i>vestrum fem. gen.</i>	<i>vobis femin. gen.</i>	<i>vos fem. gen.</i>	<i>à vobis fem. gen.</i>
אַתֶּן	שֵׁלְכֶן	לָכֶן	אֹתְכֶן	מִמֶּכֶן
<i>illi masc. gen.</i>	<i>illorum masc. ge.</i>	<i>illis masc. gen.</i>	<i>illos masc. gen.</i>	<i>ab illis m. ge.</i>
הֵם	שֵׁלֵהֶם	לֵהֶם	אֹתָם	מֵהֶם
<i>ille fem. gen.</i>	<i>illarum fem. gen.</i>	<i>illis fem. gen.</i>	<i>illas fem. ge.</i>	<i>ab illis fem. gen.</i>
הֵן	שֵׁלֵהֶן	לֵהֶן	אֹתָן	מֵהֶן

2 Est autem hoc loco obseruandum, Pronomen ipsum integrum esse illud, quod habetur in nominatiuo, quo etiam vtimur pro vocatiuo. Pro casibus reliquis fit quædam compositio ex articulis, & vltimis literis Pronominis, vt ex præmissa tabella

bella intelligi potest.

3 Iam verò Pronomen Possessiuū ^{Pronomen possessiuum.} fit ex vltimis literis Pronominis Primitiui, adjunctis cuicunq; nomini, eo modo quo ad junguntur, articulis: quæ propterea à Grammaticis dicuntur affixa הכניני *haccinnuim*. In quibus quoque, vt in primitiuis, prima persona semper est communis.

Appendix.

1 Quamquam casus huiusmodi, qui per *v* formantur, genitiui propriè non videntur, sed periphraſes ad possessionem significandam: quæ tamen per affixa, seu possessiua Pronomina, de quibus in sequenti tabella, frequentius exprimuntur. Nam ידי *yadi*, dicimus potiùs, manus mea, quàm ידי י *yadi scielli*, manus quæ mihi.

2 Vocatiuus in Pronominibus primæ & terciæ personæ non reperitur, in secunda semper est idem ac nominatiuus.

3 Usurpantur interdum quidam huius pronominis primitiui casus alijs literis, pñ-

Etisve insigniti. Nam in prima persona le-
 gimus quoque אני אני, & אנכי anochi, e-
 go. Posterius modò מילרא, modò מילל.
 Item in ablatiuo מני מני, & מני min
 ni, à me. In plurali נחנו nachnu, nos,
 pro quo אנו אנו, quibusdam non placet.
 In secūda persona masculina אתה אתה, vel
 אתה atha, tu. Utrumque מילל. In datiuo,
 qui habet soph pasuc, dicimus לך lac, at-
 que ita differt à fœminino. Prætere a reci-
 pit לכה leca, tibi, ut ejusdem accusati-
 uus אותכה otheca, te, pro quo interdum
 אותך othac. In ablatiuo plurali מכם
 miccem. In fœminino מכן miccen, à
 vobis. In nominatiuo plurali generis fœ-
 minini ejusdem personæ, אתנה attena,
 vos, & in datiuo לכנה lachena, pro
 לכן lachen, vobis. In tertia personæ ablati-
 uo masculino inuenitur etiam מנהו min-
 nehu, & מנהו minhu, ab eo. In plurali
 המה hemma, illi, & הנה henna, illæ.
 In datiuo generis masculini למו lamo, &
 להנה lahenna, illis. In ablatiuo item ma-
 scul

sculino מהמה mehemma, & faeminino מהנה mehenna, ab illis.

Paradigma Masculinum Pronominis Possessivi.

Prima pers. comm. generis.	Secunda pers. sona mas. generis.	Secunda pers. sona faeminini generis.	Tertia pers. sona masc. generis.	Tertia pers. sona faeminini generis.
verbum meum.	verbum tuum.	verbum tuum.	verbum eius.	verbum eius.
דברו	דברך	דברך	דברו	דברה
verbum nostrum.	verbum vestrum.	verbum vestrum.	verbum eorum.	verbum earum.
דברנו	דברכם	דברכן	דברם	דברן
verba mea.	verba tua.	verba tua.	verba eius.	verba eius.
דברו	דברוך	דברוך	דבריו	דבריה
verba nostra.	verba vestra.	verba vestra.	verba eorum.	verba earum.
דברינו	דבריכם	דבריכן	דבריהם	דבריהן

Paradigma Faemininum Pronominis Possessivi singulare תורה lex.

Prima pers. comm. gen.	Secunda pers. mas. gen.	Secunda pers. faem. gen.	Tertia pers. mas. gen.	Tertia pers. faem. gen.
lex mea.	lex tua.	lex tua.	lex eius.	lex eius.
תורתו	תורתך	תורתך	תורתו	תורתה
lex nostra.	lex vestra.	lex vestra.	lex eorum.	lex earum.
תורתנו	תורתכם	תורתכן	תורתם	תורתן

F 5 Plur

Plurale תורות leges.

Primâ personâ commun. generis.	Secunda personâ mas. generis.	Secunda personâ fœminini gen.	Tertia personâ mas. generis.	Tertia personâ fœminini generis.
leges mea.	leges tua.	leges tua.	leges eius.	leges eius.
תורותי	תורותיך	תורותיך	תורותיו	תורותיה
leges nostra.	leges vestra.	leges vestra.	leges eorum.	leges earum.
תורותינו	תורותיכם	תורותיכן	תורותיהם	תורותיהן

Admonitio.

In his duobus Paradigmatibus describendis, & ediscendis, hujus linguae studiosus initio se diligenter exercebit, ut rationem punctuorum, significationem, & naturam affixorum perdiscat: quae in omnibus orationis partibus latissime patent.

Demonstratiuum.

Protonomen
demonstra-
tiuum.

4 Demonstratiuum pronomen numeri singularis masculini generis est הוּ ze, hic, iste: fœminini generis, הִיא zo, ha, zoh. נאי zoh, haec, ista: communis generis, הֵן zu, hic & haec. In numero autem plurali vtriusque generis, הֵם el, & הֵנּ elle, isti, & istae.

Relatiuum.

Relatiuum.

5 Relatiuum pronomen extra interrog

terrogationem, est אשר *ascier*, vtriusque generis, & numeri: significat enim, qui, quæ, quos, quas, cuius, cui, quorum, quarum, quibus, &c. & loco hujus sæpe ponitur sola litera ך, vt infra dicetur fusiùs 4. par. cap. 2. num. 8.

Interrogatiuum.

6 Interrogatiua sunt מה מה מי *me, ma, ma, mi*: quorum primum dicitur solùm de homine, vt מי אתה בני *mi atta beni, quis tu fili mi?* Gen. 17. Reliqua tria dicuntur de omnibus rebus excepto homine, vt מה משפט האיש *me mispat haisc, quod iudicium, siue quis habitus illius viri?* 2. Reg. 1.

7 Est autem obseruandum, quãdo post מי *mi*, vel מה *ma*, sequitur aliud relatiuum, tunc ipsum מי *mi*, vel מה *ma*, non sonare quis vel quid, sed is, vel id, vt מה שהיה *ma sciehaja, id quod fuit.* Eccles. 1.

App

Appendix.

1 *Demonstratiua, Relatiuum, & Interrogatiua, Articulos, more Nominum, admittunt.* לזה laze, huic, את זה eth ze, hunc, מזה mizze, ab hoc. *Atque tria fœminina singularia* לאלה leelle, his את-אלה eth elle, hos, has, מאלה meelle, ab his. *Sic* לאשר laascier, cui, quibus, את-אשר eth ascier, quē, quam, quos, quas, quod, quæ. מאשר meascier, à quo, à qua, à quibus. *Sic* למי lemi, cuius? cui? quorum? quarum? quibus? את-מי eth mi, quem? quā? quos? quas? מימי mimmi, à quo? à qua? à quibus? *Eodemq̄ modo cætera interrogatiua.*

2 *Quando post* מי mi, מה ma, &c. *sequitur relatiuum* אשר ascier, *vel* ו scie, *illud* מי mi, *vel* מה ma, *non censetur esse interrogatiuum, sed relatiuum, ut* Eccles. i. מה שחיה ma sciehaja, *id quod fuit. Quamquam hoc quoque vulgatus Interpres verrit, Quid est quod fuit? & Septuaginta,* τί ἐστὶν γεγονός;

3 *Etsi*

3 Eisi reciprocis Hebrai carere videntur, eorum tamen loco viuntur affixis tertiae personae in verbis, nominibus, & alijs orationis partibus, quae affixa recipiunt. In ceteris integra pronomina ejusdem personae adhibent. Ergo וְדָבַר devaro, explicabitur verbum ejus, & verbum suum: וְדָבַר sciemaro, vel וְדָבַר sciamar otho, custodiuit eum, vel custodiuit se: וְדָבַר nghalau, super eum, & super se: Porro, ex orationis contextu vera significatio sit usurpanda, facile intelligitur.

Appendix de mutatione punctorum in nominibus.

I Quinque sunt causa, cur aliquando puncta vocalia mutantur in nominibus. Prima est accentus. Secunda, regimen generis. Tertia, numerus multitudinis. Quarta, genus femininum. Quinta, conjunctio cum pronomine possessivo, quod & affixum dici solet.

Puncta in nominibus quinque de causis mutantur.

2 Accentus duobus modis puncta mutare solet: nam accentus distinguentes, nimirum

mirum

mirum Siluc, Athnach, Zakeph cation,
 & Revia, frequenter mutant vocales bre-
 ues in longas, vt - & in -, & ac in - vel -,
 in י, in י. Hinc propter huiusmodi ac-
 centus sepe legimus שִׁמְשֵׁשׁ sciamesc, סוֹל,
 pro שִׁמְשֵׁשׁ sciemesc. אֶרֶץ arets, terra, pro
 אֶרֶץ erets. יִשְׂמְחוּ ismachu, lætabuntur,
 pro יִשְׂמְחוּ ismechu. חַפְּצוּ chaphetsu,
 volent, pro חַפְּצוּ chaphitsu, & similia:
 contrà verò accentus, qui dicitur maccaph,
 plerumque vocales longas mutat in bre-
 ues: hinc מַה ma, ante maccaph vertitur in
 מַה ma, & כּוֹל col, vertitur in כּוֹל col,
 & sic de cæteris.

3 Aliæ quatuor causæ non mutant o-
 mnia puncta, sed solùm quatuor, videlicet
 -- י, de quorum mutatione antequam
 explicemus, obseruanda sunt duo: vnum est,
 præter illa quatuor puncta, etiam sceua
 interdum mutari: sed ideo non numerari
 inter puncta mutabilia, quòd nec sit pun-
 ctum propriè, sed semipunctum; nec mute-
 tur ob illas causas, ob quas mutantur alia
 pun-

Sceua non-
 quam mu-
 tatur.

puncta, sed solum ne duo sceuaim initio concurrant, ut utrumque videatur legendum: tunc enim primum sceua vertitur in chiric, ut verbi gratia dicimus ללמוד ללמוד, ad discendum, pro ללמוד ללמוד: si autem primum sceua sit compositum, ut sub gutturalibus fere contingit, aufertur solum ipsum sceua, & remanet purum patach, aut purum segol, ut pro נחש נחש, dicimus נחש נחש, mansueti, & pro נחש נחש, dicimus נחש נחש, vitulus ejus. Alterum est, quod obseruari volumus, nomina omnia aut esse monosyllaba, aut dissyllaba, aut polysyllaba: sed tamen eandem esse rationem hoc loco dissyllaborum, & polysyllaborum: in polysyllabis enim non mutantur nisi duo ultima puncta, prioribus immotis permanentibus, nisi forte sceua mutandum sit in chiric, ne duo sceuaim simul legantur, ut in nominibus femininis plerumque accidit: dicemus ergo ordine, qua ratione mutantur singula puncta, tam in monosyllabis, quam

in vltima, & penultima polysyllaborum.

De . . . in monosyllabis.

4 Monosyllaba, quæ habet puncta mutabilia, illa sunt, quæ fiunt à radicibus incipientibus à nun, vel à jod, vel quæ derivantur à radicibus duplicantibus secundam, vel habentibus literam vau in secunda, aut literam he in tertia.

De monosyllabillis ex radice Pe nun.

5 Et quidem primi ordinis vnum tantum est monosyllabum, nimirum נרד nerd, nardus, quod in plurali facit נרדים neradim, cum affixo נרדי nirdi.

De monosyllabis ex radice Pe jod.

6 Secundi ordinis duo solum inveniuntur, nimirum תע tse, egestio, à verbo יצת jatfa, exire, & דע deangh, scientia, à verbo ידע jadangh, scire, quæ punctum suum nunquam mutant.

De monosyllabis ex radice duplicante secundam.

7 Tercij ordinis multa sunt monosyllaba, quæ quidem puncta sua non mutant, donec

donec monosyllaba manent: si autem pro-
 pter affixa pronomina, aut aliam quam-
 liber causam fiant polysyllaba, mutant lon-
 gas vocales in breues, camets in patach,
 tsere in chiric, cholem in kibbutz: quia tunc
 accedente tertia littera incipit daghes ap-
 pare, quod latebat in secunda, vt *iy*
ng haz, fortis, in plurali facit *וינגחז-*
זים. *iy nghez*, capra, in plurali *וינגחז-*
זים. *iy nghoz*, fortitudo, in plu-
 rali *וינגחוזזים*. Sunt etiam quinque
 huius ordinis, quæ irregulariter mutant
 patach in chiric, vt *צדדים* tseddin, latera,
מסים missim, tributa. *פיתים* pittim, buc-
 cellæ, *ספיים* sippim, limina, *שפיים* scic-
 cim, laquei. *ספ* saph, limen, *שפ* sciac,
 laqueus, *צד* tsad, latus, *מס*, mas, tribu-
 tum, *פת* pat, buccella.

De monosyllabis ex radice

Nghain *vau*.

8 Quartiordinis monosyllaba sunt etiã
 permulta, sed quæ ferè puncta vocalia non
 mutant. Sunt tamen hic aliquot exceptio-

F

ues. Prima quarumdam vocum, quæ lon-
gas vocales in alias longas irregulariter
mutant, nimirum יום jom, dies, ראש
rosc, caput, עיר nghir, ciuitas, quæ
faciunt in plurali ימים jamim, ראשים
rascim, ערים ngharim, טוב טוב,
bonū, quod in regimine facit טוב טוב. Se-
cunda est eorum nominum, quæ habet pa-
tach sequente jod mobili, זית zaith, ס-
liua, יין jain, vinum, quæ in regimine,
cum affixis, & in plurali, mutant patach
in isere, & jod mobile in jod quiescens: di-
cimus enim זית zaith, oliua, זיתו zetho,
oliua eius, זיתים zethim, oliuæ, זית
השדה zeth hassade, oliua campi, simi-
liter בית baith, domus, חיל chail, exer-
citus, עין nghain, oculus, in regimine
singulari faciunt בית חיל nghen, chel,
beth, at in plurali paulò aliter, nimirum
בתים battim, חילים chajalim, עינים nghen-
naim. Idem accidit quibusdam nomini-
bus, quæ vau mobile vertunt in vau quie-
scens: dicimus enim מות maveth, mois,
 מות

מֹתוֹי mothau, mors eius. Tertia exceptio est eorum, quæ *vau* quiescens mutant in *vau* mobile, nimirum שׁוֹר scor, bos, שׁוֹק sciok, armus, vel platea, דוֹד dud, lebes, quæ in plurali faciunt שׁוֹרִים scievarim, שׁוֹקִים scievakim, דוֹדִים devadim.

De monosyllabis ex radice.

Lamed he.

9 Quinti ordinis monosyllaba, quæ plurima sunt, si habeant *camets*, illud sæpè mutant in regimine plurali in *scena*: aliàs autem nihil mutant, ut יָד iad, manus, in regimine יָדִי jad, cum affixo יָדוֹ jado, in plurali יָדַי jadaim, in regimine plurali יָדַי jede.

Exceptiones.

Excipiuntur אָב av, pater, & אָח ach, frater, quæ in regimine, & cum affixis recipiunt, jod, ut אָבִיו aviu, pater eius, אָחִיךָ achica, frater tuus. Si autem habeant *tsere*, non mutant suum punctum, ut עֵץ nghets, lignum, עֵצִים nghetlim, עֵצוֹ

F 2 nghet

nghetso. Excipiuntur בן ben, filius, & שׁ sciem, nomen, quæ in regimine singulari mutant isere in segol, & cum affixis in sceua: in plurali autem בן ben, sequitur regulam masculinorum, שׁ sciem, faeminorum, hoc modo: בן ben, in regimine בן ben, cum affixo בנו beno, in plurali בנים banim. שׁ sciem, in regimine שׁ sciem, cum affixo שׁו sciemo, in plurali שׁו sciemoth. Sunt etiam duo, quæ habent segol, פה pe, os, & שׁ se, agnus: quorum prius vertit segol in chiric in regimine, & omnibus affixis, ac numero plurali: dicimus enim פה pe, in regimine פי pi, cum affixo פיה pica, in plurali פים pim. Posterius autem vertit segol in isere in regimine: cum affixis verò loco he, recipit jod mobile, hoc modo שׁ se, in regimine שׁ se, cum affixo שׁהו seihu.

Se polysyllabis.

De camets sub penultima.

10 Nunc de polysyllabis explicandum est. Camets igitur sub penultima litera

ext-

existens mutatur semper in scena simplex, nisi litera superscripta sit gutturalis: tunc enim mutatur in scena compositum, quaecumque accidat causa mutationis, וי שכנ sciacen, vicinus, שכנים sciecenim, vicini, שכנו sciecenno, vicinus eius, שכנה sciecenana, vicina.

11 Excipiuntur illa, quae derivantur à radice duplicante secundam literam: ea siquidem non mutant unquam suum camets: dicimus enim מגן maghen, clypeus, in regimine מגן maghen, cum affixo מגיני maghinini, in plurali מגינים maghinnim.

12 Quaedam etiam ex iis, quae derivantur à radice habente ה in tertia, non mutant suum camets, וי שדה fade, ager, quod in regimine quidem facit שדה sede: in plurali vero, & cum affixis, abiicit ה radicale, sed punctum camets non mutat: dicimus enim שדי fadi שדך fadeca, שדים fadin, שדוה fadoth.

De camets sub ultima.

13 *Camets sub ultima mutatur in singulari in patach ob regimen, & cum affixis, כֶּם chem, & כֶּן chen: in plurali verò mutatur in sceua ob regimen, & cum affixis כֵּם chem, כֵּן chen, הֵם & הֵן hem, & הֵן: aliàs inuariatum permanet, ut דְּבָרִים davar: in plurali דְּבָרִים devarim, in regimine דִּבְרֵי divre, cum affixis. Vide exempla superius pag. 73.*

Exceptiones.

Excipiuntur nomina, quæ habent א in fine: illa enim in regimine singulari nõ mutant camets in patach, sed manet camets, & in eo quiescit litera א, ut צָבָא tšava, exercitus, in regimine צָבָא tševa.

Excipiuntur etiã nomina, quæ derivantur ex radice duplicante secundam: illa enim in plurali, & affixis, mutant camets in patach, ut daghes in secunda litera infixum vim suam exercere possit, ut supra dictum est, quum de monosyllabis a-
ger

geremus.

De tsere sub penultima.

14 Tsere in penultima nunquam mutatur, nisi post se habeat camets, aut segol: tunc autem mutatur in sceua, vel chiric, ne duo sceuaim simul concurrant in principio, ut שְׂכַרְּ sciemar, sicera, in regimine שְׂכַרְּ sciemar, cum affixo שְׂכַרְּ sciemaro, in plurali שְׂכַרְּיִם sciemarim, in regimine plurli שְׂכַרְּיִם sciemre. Excipiuntur illa, quæ post tsere habent י : illa enim nunquam mutant suum tsere, ut הֵיכַל hecal, templum, הֵיכָלוֹ hecalo, templum eius.

15 Notandum verò est, nomina, quæ habent sub vna liera, sub altera, quæ dicuntur quinque punctorum, in regimine singulari nihil mutare.

16 Notandum etiam nomina, quæ habent suprà eiusmodi punctum, ה, aut ו, mutare suum non in :, sed in., quando sequuntur affixa, ut ab עֵשֶׂב nghesey, herba, fit עֵשְׂבוֹ nghisbo, ab עֵמֶק nghe-mek, vallis, fit עֵמֶקוֹ nghimko. Sæpe e-

ziam vertitur in compositum, ut $\cdot\cdot$, vel $\cdot\cdot$;
nam in singulari cum omnibus affixis, &
in plurali in regimine, & cum affixis, כן
chen, כם chem, הן hen, הם hem, muta-
tur in $\cdot\cdot$, &, ne duo sceuaim concurrant,
ex $\cdot\cdot$ tollitur $\cdot\cdot$, & remanet purum, in plu-
rali autem status absoluti, & ceteris affi-
xis, vertitur in $\cdot\cdot$, exemplum נגהל nghe-
gel, vitulus, cum affixo in singulari נגהלו
ngheglo, cum affixo in plurali נגהלו
nghagalau.

De tsere sub vltima.

17 Tsere sub vltima, si in penultima
fuerit, mutatur in patach, vel in sceua,
vel non mutatur ad eum modum prorsus,
quo camets sub vltima: sunt enim omnino
similia nomina, quæ habent duplex camets
& tsere, ut דבאר davar, & quæ habent ca-
mets & tsere, ut שכן sciacen, vicinus.
At verò si ante non sit, ipsum in regi-
mine singulari manet immotum, aliàs au-
tem semper in permutatur, quæcumque
acci-

accidat mutationis causa. Exemplum כֹּרֵם
 corem, vinitor, in regimine כֹּרֵם co-
 rem, cum affixo כֹּרְמוֹ cormo, in plurali
 כֹּרְמִים cormim, & sic de aliis.

18 Sunt autem duæ exceptiones obser-
 vandæ: Prima, si accidat propter mutatio-
 nem huius in: , vt duo sceuaim in medio
 dictionis videantur legenda, tunc ex hoc
 descendens verteretur in segol, vt כֹּרְמֵם co-
 remcem, & כֹּרְמֵנִי coremcen dice-
 mus, pro כֹּרְמֵם cormechem, & כֹּרְמֵנִי
 cormechem. Secunda, in iis nominibus,
 qua deriuantur à radice duplicante secun-
 dam, sub vltima non mutatur in: , sed in
 : , vt מַגֵּן maghen, clypeus, in regimine
 מַגֵּן maghen, cum affixo מַגִּינוֹ maghin-
 no, in plurali מַגִּינִים maghinnim.

De segol sub penultima.

Segol sub penultima, quando sequitur
 alterum segol, in regimine singulari nihil
 mutat: aliàs autem, quæcumque accidat
 mutationis causa, veritur in sceua, & ne
 duo sceuaim initio concurrant, primum ver-

F 5 titur

titur in chirc, aut in patach, ut בְּגֶד be-
ghed, vestis, in regimine בְּגֶד beghed,
cum affixo בְּגָדוֹ bigdo, in plurali בְּגָדִים
begadim item מֶלֶךְ Melcc, Rex, in regi-
mine מֶלֶךְ Melec, cum affixo מַלְכוֹ Mal-
co, in plurali מַלְכִים Melacim.

De segol sub vltima.

20 Segol sub vltima, extra regimen sin-
gulare, vbi manet, ferè mutatur in sceua,
præterquam quòd in plurali, tam status
absoluti, quã cū affixis aliis, à כֶּם chem, בֶּן
chen, הֶם hem, הֵן hen, quibus in locis muta-
tur in camets. Exemplum, ut מֶלֶךְ melec,
cum affixo מַלְכוֹ malco, מַלְכֵי malci, &c.
In plurali מַלְכִים melacim cum affixis
מַלְכָּיו melachau, מִלְכֵיכֶם milchechem.
Excipiuntur dualia, quæ vbiq̄ue mutant
vltimum in, ut אוֹזֹן ozen, auris, אוֹזַיִם
oznaim, אוֹזְנָיו oznau.

21 Est autem hoc loco obseruandum, si
alicuius nominis tertia litera sit ה aut ו,
tunc loco vltimi substitui: quòd si media
litera sit ה, aut ו, tunc pro vtroque duplex

pa-

patach constituetur: quae puncta -- quum locum obtineant, eodem modo mutabuntur, quo ipsum mutari solet. Exempla sunt פסח Pesach, Pascha, non פסח Pe-
 fech, זרע zeranh, semen, non זרע ze-
 reng. נחל nachal, torrēs, non נחל ne-
 chel. בעל banghal, dominus, non בעל benghel. Fallit tamen in duobus: dici-
 mus enim רחם rechem, matrix, & לחם lechem, panis.

De Cholem sub penultima.

22 Cholem sub penultima non mutatur unquam, nisi post se habeat segol, aut patach, ut חודש chodesc, mensis, חודש to-
 ar, forma: aut certe chiric sequente jod in quiescentibus lamed he, ut חולי choli, infirmitas: tunc autem mutatur semper in --, quaecumque accidat causa mutatio-
 nis, excepto regimine singulari, ubi nulla fit mutatio. Exemplum חודש chodesc, in regimine חודש chodesc, cum affixo חודשו chodscio, in plurali חודשים chodascim, in regimine חודשי chodscie, cum affixo,

חודש

חֹדַשְׁיָו chodasciau.

23 Est autem obseruandum, si media litera sit gutturalis, tunc sub prima ponitur camets, sub secunda אֶהֱלֵי ohel, tabernaculum, cum affixo אֶהֱלוֹ oholo: praterquam in plurali absoluto, & affixis ei cognatis, id est alijs, prater הֵן hen, חֵם hem, כֵּן chen, כֵּם chem: tunc enim prima litera est cum cholem, vel cum cateph camets, secunda cum camets.

De Cholem sub vltima.

24 Cholem sub vltima semper manet immobile, vt גדול גדול gadol, magnus, in regimine גדול גדול ghedol, cum affixo גדולו גדולו ghedolo, in plurali גדולים גדולים ghedolim: & ceteris ad eundem modum.